

Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014 – 2020

Konfederacja Lewiatan

tabela uwag

L.p.	Rozdział/ podrozdział (strona)	Uwaga (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)	Uzasadnienie (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)
UWAGI DO PROJEKTU PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC TECHNICZNA 2014-2020			
1.	Str. 4 Rozdział 1. Część strategiczna dokumentu	Należy poprawić zapis „w obecnej perspektywie” np. na zapis „w perspektywie 2007-2013”	Program PO PT 2014-2020 będzie obowiązywał od roku 2014, zatem dla Programu „obecna perspektywa” będzie właśnie 2014-2020, a nie perspektywa, która teraz trwa.
2.	Str. 4-5 Rozdział 1. Część strategiczna dokumentu (...) pomoc techniczna powinna działać w sposób bardziej uporządkowany w celu zapewnienia odpowiedniej zdolności polskiej administracji do zarządzania funduszami UE.	W rozdziale wymienione są działania, które będą podejmowane i finansowane w ramach PO PT. Wskazane jest między innymi, że podjęte zostaną liczne działania mające służyć lepszej koordynacji pomocy technicznej w całym systemie. Należy wskazać jakie to będą działania.	Taki zapis w Programie to tylko deklaracja – w dalszej jego części żadne nowe, czy specjalne zadania nie zostały zaproponowane.
3.	Str. 6, Rozdział 1. Część strategiczna dokumentu Cele programu	Główny cel programu to zapewnienie sprawnego systemu wdrażania polityki spójności w latach 2014-2020. Program powinien prezentować konstrukcję systemu wdrażania polityki spójności, tzn. pokazywać: jakie instytucje po stronie administracji, a także partnerów spoza administracji będą zaangażowane w system, jakie będą ich role i zadania oraz wzajemne zależności.	Przy tak skonstruowanym celu (w opinii Lewiatana słusznym) Program powinien pełnić rolę narzędzia koordynacji polityki spójności, być wsparciem dla realizacji programów merytorycznych, wyznaczać i kontrolować procedury oraz standardy działania instytucji zaangażowanych w system, ale także procesów, jakie w tym systemie zachodzą. Bez informacji o konstrukcji systemu trudno oceniać, czy program jest właściwie przygotowany, czy odpowiada na potrzeby tego systemu, czy w sposób właściwy zostały zaplanowane działania i środki finansowane.
4.	Str. 6, Rozdział 1. Część strategiczna dokumentu Cel. 1 Sprawne działanie instytucji systemu wdrażania	Należy zdefiniować instytucje systemu wdrażania, uwzględniając rolę administracji oraz partnerów spoza administracji (m.in.: partnerów społeczno-gospodarczych) i konsekwentnie w dalszych częściach programu odnosić się do całego systemu	Skoro celem szczegółowym programu jest sprawne działanie instytucji systemu wdrażania, to powinien on obejmować cały system, a nie tylko jego część.

L.p.	Rozdział/ podrozdział (strona)	Uwaga (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)	Uzasadnienie (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)
		wdrażania, a nie tylko do administracji. Co więcej przy takim określeniu celu można odnieść wrażenie, że Program dotyczy wyłącznie etapu wdrażania – nie obejmuje natomiast monitoringu i ewaluacji.	
5.	Str. 6, (...) w związku z rosnącym poziomem puli środków przeznaczonych dla Polski w porównaniu z latami 2007-2014, istnieje konieczność zwiększania nakładów finansowych w celu zapewnienia sprawności działania systemu wdrażania.	<p>W podnoszeniu sprawności zarządzania decydujące nie muszą być zwiększone nakłady finansowe na funkcjonowanie systemu. To podejście ekstensywne, które nie uwzględnia takich czynników jak: sprawne zarządzanie, podnoszenie jakości działania instytucji, lepsza koordynacja działań, efektywniejsza współpraca. W Programie te czynniki pojawiają w postaci haseł, ale nie idą za tym konkretne pozycje rozwiązań.</p> <p>W związku z powyższym proponujemy przygotowanie i wprowadzenie systemu zarządzania jakością w procesie wdrażania. System pozwalałby ocenić jakość funkcjonowania instytucji, sprawność ich działania, porównywać instytucje między sobą, a także uczyć się im od siebie nawzajem.</p> <p>Biorąc pod uwagę podobieństwa systemowe, podstawowym czynnikiem, który powoduje, że instytucje osiągają inne wyniki w procesie wdrażania, jest sposób organizacji i zarządzania tym procesem (np. organizacja konkursów).</p> <p>Punktem wyjścia w przygotowaniu systemu zarządzania jakością w procesie wdrażania powinno być ustalenie kluczowych mierników sprawności instytucjonalnej w odniesieniu do wdrażania wsparcia UE.</p> <p>Jednym z możliwych mierników wydaje się czas jaki zajmuje danej instytucji konkretny, powtarzalny element związany z wdrażaniem programów wsparcia – np. czas oceny formalnej, merytorycznej, zatwierdzenia listy, itp. Niezależnie od pewnych różnic pomiędzy programami, te instytucje, w których ten czas jest bardzo</p>	<p>W opinii Lewiatana główną rolą PO PT nie powinno być wyłącznie finansowanie zaplecza administracyjnego dla systemu wdrażania. Program nie może być traktowany jako zasób środków finansowych, ale narzędzie koordynacji, zapewniania jakości działania i udoskonalania się systemu, stąd propozycja przygotowania i wprowadzenia narzędzia „zarządzanie jakością”.</p> <p>W systemie wdrażania polityki spójności brakuje takiego narzędzia. MRR tworzy różne porównania (np. „Raport o potencjale administracyjnym systemi instytucjonalnego NSRO”), ale ich podstawową wadą jest to, że prezentowane w nich dane są zbyt ogólne (np. średnie wyniki na poziomie instytucji lub programów, które nie pozwalają na ocenę sprawności poszczególnych IOK w określonym czasie) oraz że instytucje nie traktują ich jako benchmarków, powołując się na nieporównywalność danych. Ponadto MRR unika wyznaczania standardów. Wydaje się też, że wskazanie najlepszych rozwiązań i ich pozytywnych efektów wymusi ustosunkowanie się nich instytucji, które wyraźnie odstają od „standardu”.</p> <p>Działanie powinno przewidywać następujące fazy:</p> <ol style="list-style-type: none"> określenie mierników sprawności instytucjonalnej; określenie czynników warunkujących poziom danego miernika (dobre praktyki); propozycja wartości mierników, które można uznać za standard dla wsparcia o określonym charakterze (benchmarki). <p>Korzyści dla instytucji:</p> <ul style="list-style-type: none"> możliwość bieżącej oceny efektywności kosztowej, procesowej pracy instytucji dzięki zastosowaniu w narzędzia, wymagającego monitorowania i przekazania określonych danych faktycznych, stanowiących zasób wewnętrzny instytucji; ; stała/ciągła informacja nt. procesu wdrażania środków w danej instytucji, możliwość bieżącej autokontroli procesów w oparciu o gromadzone dane; możliwość diagnozy kluczowych czynników sukcesu w procesie wdrażania środków w danej instytucji/ogólnie w systemie; stosowanie benchmarków, które pozwoliłyby na bieżąco porównywać się samym instytucjom i diagnozować pola/obszary wymagające usprawnienia;

L.p.	Rozdział/ podrozdział (strona)	Uwaga (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)	Uzasadnienie (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)
		długi, mają też najczęściej najgorszą renomę/ ocenę.	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikacja najlepszych praktyk i możliwość wymiany doświadczeń.
6.	Str. 7 Rozdział 1. Część strategiczna dokumentu	<p>W programie wskazane jest, „że obsługa rozbudowanego i skomplikowanego systemu wdrażania polityki spójności wymaga zaangażowania zasobów administracyjnych, nie tylko w postaci wykwalifikowanych pracowników instytucji odpowiedzialnych za jej realizację, ale również odpowiedniego wyposażenia i sprzętu” (cytat z Programu). W ocenie Lewiatana w systemie ważną rolę powinni odgrywać także partnerzy spoza administracji, biorąc na siebie część odpowiedzialności i zadań. Właściwe wykorzystanie potencjału partnerów spoza administracji stanowiłoby istotną wartość dodaną, a także pozwoliłoby zoptymalizować koszty funkcjonowania systemu. Program powinien wspierać aktywne uczestnictwo m.in. partnerów społecznych w procesach planowania, konsultowania i oceny wdrażanych rozwiązań oraz wspierania efektywnego wykorzystania środków. Powinno to odbywać się poprzez finansowanie działań realizowanych przez partnerów na rzecz systemu, a także potrzebnych do tego narzędzi (w tym np. informatycznych). Zadania przypisane partnerom społecznym powinny odpowiadać ich potencjałowi i specjalizacji merytorycznej. Do takich zadań, przykładowo mogłyby należeć: ocena barier w dostępie do funduszy UE z punktu widzenia określonych grup beneficjentów, opracowanie propozycji kryteriów oceny projektów w określonych obszarach).</p>	<p>Zadania realizowane przez partnerów społecznych dotyczyć powinny wszystkich etapów: od programowania poprzez wdrażanie, po monitoring i ewaluację. Dla przykładu partnerzy spoza administracji mogliby: odpowiadać za przeprowadzenie (w środowiskach, które reprezentują) konsultacji kluczowych dokumentów w systemie oraz prezentację stanowisk wobec administracji; prowadzić tematyczne Grupy robocze (organizacja pracy Grup, wypracowywanie rekomendacji, stanowisk, monitoring wybranych schematów wsparcia); realizować badania na potrzeby systemu; monitorować otoczenie systemu wdrażania (np. prawne). Zlecenie partnerom zadań pozwalałoby wykorzystać pełniej ich wiedzę merytoryczną, doświadczenie, kontakty oraz nawiązane sieci współpracy. Odrębnym zadaniem partnerów powinien być udział w systemie informacji i promocji (opis w innej uwadze poniżej).</p>

L.p.	Rozdział/ podrozdział (strona)	Uwaga (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)	Uzasadnienie (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)
7.	Str. 8 Rozdział 1. Część strategiczna dokumentu	Popieramy możliwość zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych w działania informacyjno-promocyjne oraz podnoszenie jakości działań realizowanych przez uczestników systemu funduszy europejskich.	Zasady tego zaangażowania, wraz z planowanymi rezultatami i wskaźnikami powinny być określone w Programie, a przez to przewidywalne dla każdej ze stron (administracji i partnerów).
8.	Str. 9 Rozdział 1. Część strategiczna dokumentu	We fragmencie „Uzasadnienie podziału środków finansowych” zestawienie zaprezentowanych informacji jest niezrozumiałe. Z jednej strony mowa jest o nowych wyzwaniach stojących przed PO PT 2014-2020 w stosunku do okresu 2007-2013 (choć te nowe wyzwania nie są zdefiniowane) oraz istotnych zmianach w polityce spójności wymagających dalszego podnoszenia zdolności administracyjnej. Z drugiej strony natomiast zawarta jest informacja, że środki finansowe zostały oszacowane w oparciu o system instytucjonalny funkcjonujący w perspektywie finansowej 2007-2013 z uwagi na zbliżony zakres interwencji PO PT.	Środki powinny odpowiadać rzeczywistym potrzebom systemu z uwzględnieniem nowych jego zadań. Trudno ocenić, czy są właściwe, skoro sam system, jego elementy oraz zadania nie zostały zdefiniowane.
9.	Str. 10 Rozdział 2. Opis osi priorytetowych Oś priorytetowa 1 – Potencjał instytucji realizujących politykę spójności	Dla utrzymania sprawnego systemu oraz ciągłego jego doskonalenia należy w sposób systematyczny oceniać jakość funkcjonowania instytucji w nim funkcjonujących.	Proponujemy cykliczne badanie instytucji (benchmarkowanie) zgodnie z opisem ujętym w uwadze 5.
10.	Str. 10, 11 Rozdział 2. Opis osi priorytetowych	Cel osi priorytetowej ma być zapewniony m.in. poprzez udział partnerów społecznych w realizacji polityki spójności. Partnerom należy nadać status instytucji uczestniczących w systemie realizacji polityki spójności (także w związku z rosnącą ich rolą w systemie) oraz uwzględnić jako podmioty uprawnione do uzyskania dofinansowania w typach działań 1-3. Rozwiązaniem alternatywnym może być włączenie do Programu oddzielnego	Zgodnie z naszymi postulatami, ale także zaleceniami KE, partnerzy społeczni powinni stanowić ważną część systemu wdrażania polityki spójności. Ich udział w obecnej perspektywie był marginalizowany, a potencjał pozostał niewykorzystany. Odpowiedzialna realizacja zadań i pełnienie zdefiniowanych funkcji w systemie nie może odbywać się na zasadzie przypadkowej, nieprzewidywalnej dla obu stron aktywności oraz z niepewnym rezultatem. Dotychczas organizacje spoza administracji angażowały się w system wdrażania głównie z własnej woli i korzystając z własnych zasobów, w tym finansowych - na zasadzie wolontariatu. Trudno w tej sytuacji oczekiwać systematyczności czy wkładu o wysokiej jakości, zwłaszcza gdy nie ma gwarancji, że efekty pracy zostaną w jakikolwiek sposób wykorzystane przez administrację. Systematyczne uczestnictwo w systemie wdrażania wymaga nakładów, stałego podnoszenia kompetencji, doskonalenia metod pracy, korzystania z odpowiednich narzędzi. Stąd też postulat o włączenie partnerów do grona instytucji definiowanych przez program jako te, które

L.p.	Rozdział/ podrozdział (strona)	Uwaga (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)	Uzasadnienie (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)
		typu działań (o podobnym zakresie do typu działań 1-3) wspierającego realizację zadań partnerów społecznych na rzecz systemu wdrażania.	przyczyniają się do skuteczniejszego wdrażania polityki spójności. Oczywiście skala wsparcia dla partnerów w typach działań 1-3 powinna być odpowiednia do stopnia zaangażowania i realizowanych zadań (zatem nieporównywanie mniejsza niż administracji). Nie chodzi jednocześnie o wsparcie tożsame ze wsparciem szkoleniowym dla członków KM.
11.	Str. 11 Rozdział 2. Opis osi priorytetowych Finansowanie horyzontalnych ewaluacji i studiów	Należy przewidzieć nie tylko możliwość finansowania takich ewaluacji, ale także stworzyć zasady efektywnego wykorzystania płynących z nich wniosków. PO PT powinien być programem zarządzającym procesem ewaluacji w całym systemie.	PO PT jako program wspierający efektywne funkcjonowanie systemu powinien być także odpowiedzialny za skuteczne wykorzystywanie doświadczeń. W obecnym okresie programowania ewaluacje, chociaż liczne, były wykorzystane w niewielkim stopniu, m.in. ze względu na brak systemu, który integrowałby plany ewaluacyjne i wyniki ewaluacji z różnych programów czy zarządzał rekomendacjami z ewaluacji. PO PT powinien być programem, który zarządza procesem ewaluacji, a nie tylko go finansuje. Ważne jest, wyniki ewaluacji były porównywalne. Realizacja zasady partnerstwa w obszarze ewaluacji również nie była mocnym punktem bieżącej perspektywy. Dla przykładu: członkowie KM PO PT byli wyłącznie informowani o rozpoczętych lub zakończonych badaniach ewaluacyjnych. KM nie akceptował wybieranych tematów, nie omawiano wniosków z ewaluacji oraz nie weryfikowano stopnia wdrożenia rekomendacji (wykorzystania wyników). W okresie 2014-2020 powinny w tym obszarze nastąpić zasadnicze zmiany. To także obszar, w którym część odpowiedzialności i organizację wybranych procesów można przypisać partnerom spoza administracji (określenie tematów ewaluacji realizowanych przez partnerów, zwłaszcza w odniesieniu do oceny programów z punktu widzenia reprezentowanych przez partnerów środowisk). Środki PO PT powinny także finansować ewaluację realizacji zasady partnerstwa w systemie (we wszystkich programach operacyjnych).
12.	Str. 12 Rozdział 2. Opis osi priorytetowych	Budując krajowy system informatyczny obsługujący procesy zarządzania, wdrażania, monitorowania, kontroli i oceny polityki spójności uwzględnić także poziom beneficjenta i przygotować system tak, by cały proces aplikowania, rozliczania, kontroli projektów był elektroniczny.	System informatyczny powinien wspierać beneficjentów w aplikowaniu o środki oraz realizacji i rozliczaniu projektów (chodzi o system dla wszystkich PO, a nie wyłącznie dla PO PT). Wzorem programów wdrażanych na poziomie europejskim należałoby przygotować system, w którym każdy beneficjent ma swoje konto do obsługi wszystkich projektów. Dzięki takiemu rozwiązaniu aktywność danego beneficjenta w obszarze funduszy byłaby zintegrowana w jednym miejscu (informacja o konkursach, w których składane były aplikacje, realizowanych i zakończonych projektach, osiągniętych rezultatach). Takie konto z jednej strony byłoby źródłem informacji o samym beneficjencie (np. zawierałoby aktualne dokumenty rejestrowe) oraz wiedzy o aktywności i doświadczeniach beneficjenta, a z drugiej narzędziem komunikacji z instytucjami udzielającymi wsparcia. Za jego pośrednictwem można byłoby przysyłać m.in.: dokumenty niezbędne do podpisania umowy, wnioski o płatność, informacje o postępach merytorycznych. Konto zawierałoby także historię kontroli w projektach i ich wyniki.
13.	Str. 12 Rozdział 2. Opis osi priorytetowych	Zapis: „planowane jest wsparcie budowy adekwatnego systemu na potrzeby perspektywy finansowej po 2020 roku” jest niezrozumiały. Należy uzupełnić informacje.	Brakuje informacji, o jaki system chodzi i do czego ma on służyć.
14.	Str. 12 Rozdział 2. Opis osi priorytetowych	Popieramy plany wsparcia funkcjonowania sieci tematycznych angażujących obywateli, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe i innych partnerów na rzecz inicjatyw	Sieci, grupy robocze mogą spełniać bardzo ważną rolę w systemie, wspierając administrację w realizacji zadań związanych z wdrażaniem polityki spójności, np. wypracowywać rekomendacje, oceniać schematy wsparcia, przeprowadzać konsultacje. Jednak ich status i rola w systemie powinny być jasno określone i konsekwentnie egzekwowane. Finansowanie funkcjonowania sieci powinno być

L.p.	Rozdział/ podrozdział (strona)	Uwaga (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)	Uzasadnienie (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)
		niezbędnych do sprawnego wdrażania programów operacyjnych. Sieci te jednak powinny mieć określony, znany wszystkim status oraz rolę w systemie. Pracami takich sieci powinni kierować wiodący w danym temacie merytorycznym partnerzy (organizatorami prac nie musi być administracja).	uzależnione od efektów prac, wygenerowanej wartości dodanej dla systemu, a możliwość przynależności do sieci - od faktycznego zaangażowania członków. Obecny okres programowania obfitywał w ciała robocze o niedookreślonym statusie, które nie miały w zasadzie wpływu na system, także dlatego, że nie przypisano im konkretnych, istotnych dla wdrażania Programu zadań. Z punktu widzenia partnerów spoza administracji finansowanie pracy w sieci czy grupie, których efekty działania nie są wykorzystywane w systemie, jest nieracjonalne.
15.	Str. 13 Rozdział 2. Opis osi priorytetowych Opis kierunkowych zasad wyboru projektów	Proponujemy usunięcie zapisu, że wszystkie projekty realizowane ramach osi 1 dotyczą zadań publicznych.	W Programie nie zostali zdefiniowani beneficjenci oraz grupy docelowe, dlatego też wydaje się, że ten katalog jest otwarty (zwłaszcza, że nie określono także grupy podmiotów definiowanych jako instytucje zaangażowane w system wdrażania). Jednak zapis dotyczący realizacji wszystkich działań jako zadania publiczne, na podstawie odrębnych przepisów prawnych wyklucza podmioty inne niż administracja publiczna z możliwości wsparcia w osi 1. Na tym etapie prac taki zapis nie jest wskazany. Ograniczenie takie, jeśli okaże się konieczne, może zostać wprowadzone w szczegółowym opisie priorytetów do Programu.
16.	Str. 10-13 Rozdział 2. Opis osi priorytetowych Oś priorytetowa 1	Proponujemy wyodrębnienie 7. typu działania: Wsparcie działań na rzecz zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów w pozyskiwaniu i wdrażaniu środków.	Každy system generuje obciążenia dla beneficjentów. Część z nich widoczna jest dopiero w praktyce, np. w trakcie realizacja projektów. Należy wesprzeć mechanizm diagnozowania i niwelowania takich obciążeń.
17.	Str. 16 Rozdział 2. Opis osi priorytetowych Opis kierunkowych zasad wyboru projektów	Proponujemy usunięcie zapisu, że wszystkie projekty realizowane ramach osi 2 dotyczą zadań publicznych.	W Programie nie zostali zdefiniowani beneficjenci oraz grupy docelowe. Zapis dotyczący realizacji wszystkich działań jako zadania publiczne, na podstawie odrębnych przepisów prawnych wyklucza podmioty inne niż administracja publiczna z możliwości wsparcia w osi 2. Na tym etapie prac taki zapis nie jest wskazany. Ograniczenie takie, jeśli okaże się konieczne, może zostać wprowadzone w szczegółowym opisie priorytetów do Programu.
18.	Str. 18-19 Rozdział 2. Opis osi priorytetowych Oś priorytetowa 3: Informacja i promocja funduszy europejskich	W planowaniu działań w ramach tej osi należy wyodrębnić 2 ścieżki: (1) informowanie społeczeństwa o istnieniu i efektach osiąganych dzięki funduszom UE i budowanie marki funduszy, (2) wsparcie informacyjne dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów. Do każdej z tych ścieżek należy zaplanować właściwe działania i rezultaty. Nie wyklucza to oczywiście przygotowanie jednej, spójnej Strategii Informacji i Promocji.	Zarówno z opisu Osi priorytetowej 3, jak i diagnozy dotyczącej tego obszaru wynika, że informowanie szeroko pojętego społeczeństwa o wpływie polityki spójności oraz potencjalnych beneficjentów nt. możliwości pozyskania wsparcia traktowane są łącznie. Są to jednak 2 różne zadania i należy je rozgraniczyć – wymagają innych narzędzi i innego zakresu przekazywanej informacji, inne instytucje powinny być zaangażowane w ich realizację, inny rodzaj rezultatu powinien być traktowany jako sukces. Dla przykładu: promocja funduszy w społeczeństwie ma budować pozytywne nastawienie do funduszy. W przypadku beneficjentów działania informacyjne powinny przekładać się na umiejętność dokonania realistycznej oceny możliwości pozyskania konkretnego wsparcia czy dotarcia do odpowiednich instytucji/ konkursów lub bardziej szczegółowych źródeł informacji. Budowanie przekonania, że fundusze są dla wszystkich, ich pozyskanie i wykorzystanie jest łatwe, a tym samym każdy powinien aplikować o środki jest pomyłką. Powoduje to duże obciążenia dla samych beneficjentów, ale także dla systemu (dużo odrzucanych wniosków w i na etapie oceny formalnej, i

L.p.	Rozdział/ podrozdział (strona)	Uwaga (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)	Uzasadnienie (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)
			merytorycznej to wymierna strata finansowa dla obu stron).
19.	<p>Str. 18-19 Rozdział 2. Opis osi priorytetowych</p> <p>Oś priorytetowa 3: Informacja i promocja funduszy europejskich</p>	<p>Lewiatan postuluje możliwość szerszego niż dotychczas wykorzystania potencjału organizacji zrzeszających przedsiębiorców w procesie informowania i promocji funduszy (w ramach nurtu: wsparcie informacyjne dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów). Udział tych organizacji powinien zostać zinstytucjonalizowany, tzn. odbywać się na podstawie porozumienia pomiędzy daną organizacją, a instytucją odpowiedzialną po stronie administracji, w oparciu o stałe zasady i formy współpracy. Włączenie organizacji przedsiębiorców do systemu informacyjnego, z uwagi na ich bezpośredni i bieżący kontakt z firmami, może przynieść wymierne efekty przy stosunkowo ograniczonych nakładach. Takie włączenie powinno też prowadzić do specjalizacji, w ramach publicznego systemu informacyjnego, dzięki której grupa beneficjentów (przedsiębiorcy) uzyska dostęp do sprofilowanych usług informacyjnych. Zaangażowanie partnerów poprzez proponowane w Programie konkursy dotacji, w których kryteria preferują określone grupy społeczne (np. młodzież), a nie typy beneficjentów, jako odbiorców komunikatu, nie jest wystarczające i optymalne z punktu widzenia środowisk reprezentowanych przez partnerów.</p> <p>Główne formy współpracy pomiędzy organizacją przedsiębiorców i instytucją publiczną:</p> <ul style="list-style-type: none"> • finansowanie funkcjonowania przy organizacjach przedsiębiorców punktów informacyjnych obsługujących tą grupę 	<p>W opinii Lewiatana współpraca administracji i partnerów powinna stanowić istotne uzupełnienie i wzmocnienie działań administracji publicznej. Dzięki koncentracji na konkretnej grupie beneficjentów rośnie szansa na opracowanie skutecznych i dostosowanych do jej potrzeb narzędzi komunikacyjnych, pozyskiwanie informacji zwrotnej nt. prowadzonych działań i ich elastyczne modyfikowanie, w zależności od oceny przedsiębiorców.</p> <p>Wartością dodaną takiego podejścia będzie możliwość systematycznego pozyskiwania przez zaangażowane organizacje informacji od przedsiębiorców nt. problemów i barier w dostępie do funduszy unijnych, co z kolei przełoży się na lepszą reprezentację tej grupy beneficjentów w systemie wdrażania funduszy oraz zwiększy prawdopodobieństwo szybkiego wprowadzenia odpowiednich modyfikacji. Taka korzyść nie była widoczna w systemie funkcjonującym obecnie – np. flagowa akcja MRR: „Proste fundusze” nie korzystała z danych i wskazań pozyskiwanych z systemu informacyjnego funduszy.</p> <p>Dotychczas organizacje przedsiębiorców były zaangażowane w proces komunikacji z potencjalnymi beneficjentami sporadycznie, i tylko w efekcie własnej inicjatywy. Okres 2014-2020 oraz wzmocniona zasada partnerstwa dają szansę na zmianę tej sytuacji.</p>

L.p.	Rozdział/ podrozdział (strona)	Uwaga (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)	Uzasadnienie (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)
		<p>beneficjentów (zgodnie ze standardem określonym dla punktów informacyjnych w sieci krajowej);</p> <ul style="list-style-type: none"> • finansowanie przygotowania i realizacji przez organizacje przedsiębiorców cyklicznych spotkań informacyjnych dla przedsiębiorców zrzeszonych i niezrzeszonych w organizacjach poświęconych prezentacji głównych źródeł finansowania inwestycji w ramach PO 2014-2020 (konferencje, szkolenia i warsztaty tematyczne dotyczące etapu pozyskiwania i wdrażania projektów); • finansowanie opracowania i publikacji materiałów informacyjnych i promocyjnych dla członków organizacji przedsiębiorców oraz firm nie zrzeszonych, w tym publikacji drukowanych, on-line i kampanii medialnych. 	
20.	<p>Str. 20 Rozdział 2. Opis osi priorytetowych</p> <p>Opis kierunkowych zasad wyboru projektów</p>	<p>Proponujemy usunięcie zapisu, że wszystkie projekty realizowane ramach osi 3 dotyczą zadań publicznych.</p>	<p>W Programie nie zostali zdefiniowani beneficjenci oraz grupy docelowe. Zapis dotyczący realizacji wszystkich działań jako zadania publiczne, na podstawie odrębnych przepisów prawnych wyklucza podmioty inne niż administracja publiczna z możliwości wsparcia w osi 3. Na tym etapie prac taki zapis nie jest wskazany. Ograniczenie takie, jeśli okaże się konieczne, może zostać wprowadzone w szczegółowych opisie priorytetów do Programu.</p>
21.	<p>Str. 28 Rozdział 7. System instytucjonalny</p> <p>Rola partnerów w procesach</p>	<p>Dostęp do bieżących informacji nt. postępu w przygotowaniu Programu i formalne członkostwo partnerów spoza administracji w Grupie roboczej opracowującej Program nie jest realizacją</p>	<p>Spotkania Grupy roboczej zgodnie z informacją zawartą w Programie istotnie pełniły funkcję wyłącznie informacyjną – nie jest to zatem włączenie w opracowywanie Programu. Postulaty zgłaszane przez partnerów podczas spotkań Grupy nie były traktowane jako wkład od Programu, nie znalazły odzwierciedlenia chociażby w notatkach ze spotkań. Nie zostały także uwzględnione w zapisach Programu.</p>

L.p.	Rozdział/ podrozdział (strona)	Uwaga (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)	Uzasadnienie (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)
	przygotowania wdrażania monitorowania i ewaluacji Programu	zasady partnerstwa na etapie programowania.	
22.	Str. 28 Rozdział 7. System instytucjonalny Rola partnerów w procesach przygotowania wdrażania monitorowania i ewaluacji Programu	Program nie jest zgodny z Europejskim Kodeksem Postępowania ws. Partnerstwa. Brakuje informacji nt. włączenia partnerów na etapie wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu. Rozdział ten należy zatem rozwinąć.	Jedynym wskazanym narzędziem realizacji zasady partnerstwa jest Komitet Monitorujący. Przy założeniu, że KM działać będzie analogicznie do obecnego okresu programowania, można mówić wyłącznie o jego funkcji informacyjnej. Przewidywana w programie rola partnerów na etapie monitorowania i ewaluacji także ogranicza się do bycia odbiorcą informacji. We wcześniejszych uwagach wskazaliśmy szereg możliwości zaangażowania partnerów spoza administracji we wdrażanie polityki spójności. Realizacja zasady partnerstwa wymaga nadania określonych zadań i ról partnerom, co nie zostało zrobione. Program ma wspierać m.in. wzmocnienie zasady partnerstwa, co oznacza także odpowiedź na potrzeby wsparcia partnerów związane z ich włączaniem w system wdrażania polityki spójności.
23.	Str. 30 Rozdział 8. System koordynacji	Lista wskaźników kluczowych dla całego systemu pomocy technicznej nie była konsultowana z partnerami spoza administracji. Nie jest to także dokument dla nich dostępny, pomimo prośby zgłoszonej na posiedzeniu KM PO PT.	Taka sytuacja świadczy o braku otwartości na współpracę z partnerami spoza administracji.
24.	Str. 39-40 Rozdział 11. Zasady horyzontalne Równość szans i zapobieganie dyskryminacji, Równość płci	Proponujemy uzupełnienie proponowanych działań o: 1) Wsparcie równego dostępu do zatrudnienia w instytucjach zaangażowanych w system realizacji polityki spójności dla osób z grup defaworyzowanych na rynku pracy, w szczególności osób z niepełnosprawnościami; 2) Audyty równości i równych szans w instytucjach zaangażowanych w system realizacji polityki spójności.	Wzorem dla działań nakierowanych na politykę równościową w instytucjach zaangażowanych w realizację polityki spójności mogą być przedsięwzięcia podejmowane w obecnej perspektywie: Badanie wskaźnikiem Gender Index instytucji zaangażowanych w realizację PO KL oraz projekt finansowany ze środków EFS: Równe Traktowanie Standardem Dobrego Rządzenia. W perspektywie 2014-2020 takimi działaniami objęte powinny być wszystkie instytucje. Umieszczenie takiego zadania w programie horyzontalnym, jakim jest PO PT, gwarantuje powszechność realizacji takiego działania.
25.	Str. 39-40 Rozdział 11. Zasady horyzontalne Równość szans i zapobieganie dyskryminacji, Równość płci	Należy uzupełnić, komu będą udostępniane przygotowane i zebrane publikacje nt. zapobiegania dyskryminacji. Proponujemy, by byli to zarówno beneficjenci jak i pracownicy instytucji zaangażowanych w system wdrażania polityki spójności.	W Programie brakuje takiej informacji.

L.p.	Rozdział/ podrozdział (strona)	Uwaga (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)	Uzasadnienie (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)
UWAGI DO DIAGNOZY WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW W OBSZARACH OBJĘTYCH PROGRAMEM OPERACYJNYCH POMOC TECHNICZNA 2014-2020			
26.	Str. 10	W diagnozie wskazano szereg słabości obecnie funkcjonującego systemu, które mogą się powtórzyć w okresie programowania 2014-2020. W Programie nie ma odpowiedzi na te słabości, należy uzupełnić go w tym zakresie.	Brakuje odniesienia do wielu słusznie wskazanych w diagnozie zagrożeń o różnym charakterze, np. słabość działań koordynacyjnych za strony MRR, częste zmiany dokumentów w systemie wdrażania, co stanowi obciążenie dla beneficjentów i podnosi ryzyko wykorzystania środków, stosunkowo mała wiedza osób oceniających projekty. Można zatem odnieść wrażenie, że te problemy powinny być rozwiązane poza zakresem interwencji PO PT, podczas gdy jest wręcz przeciwnie. Co więcej wskazane słabości nie są usystematyzowane w kategorii, do których można byłoby przypisać określone działania.
27.	Str. 14	W tej części wskazano szereg słabości systemu i negatywnych zjawisk, których przyczyną nie jest poziom potencjału czy przygotowania do realizacji projektów przez beneficjentów.	Nadmiernie restrykcyjne, nastawione na poszukiwanie uchybień formalnych, kontrole, niestabilność umów o dofinansowanie czy biurokratyczny proces rozliczania wydatków są to słabości systemu, z którymi należałoby walczyć przy wykorzystaniu środków PO PT. Właściwym podejściem jest niwelowanie tego typu obciążeń, a nie wzmacnianie/ wspieranie beneficjentów tak, żeby z tymi obciążeniami potrafili sobie poradzić. Oczywiście nie negujemy wsparcia dla beneficjentów w obszarach niezależnych do sposobu zorganizowania systemu, a sprawiających szczególną trudność, np. stosowanie PZP.
28.	Str. 18	Zdziwienie budzi informacja, że „beneficjenci zwracają uwagę na wciąż niedostateczną wiedzę w zakresie procesu inwestycyjnego, przygotowania, prowadzenia i zakończenia robót”.	Wsparcie dla beneficjentów nie powinno dotyczyć ich podstawowej działalności, tylko obciążeń i dodatkowych obowiązków wynikających z faktu finansowania inwestycji ze środków unijnych.
29.	Str. 22-23	Pytanie o postrzeganie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w kontekście korzyści i strat jako wyznacznik skuteczności działań informacyjno-promocyjnych dot. funduszy europejskich jest zbyt ogólne oraz może utwierdzać społeczeństwo w przekonaniu, że główną korzyścią z przystąpienia do EU jest możliwość otrzymania środków. Jednocześnie wnioskowanie z odpowiedzi na takie pytanie o stosunku do skuteczności polityki spójności nie jest uprawnione.	Budowanie przekonania, że przystąpienie do UE powinno być oceniane przez pryzmat puli środków i skuteczności ich wykorzystania nie jest właściwe. Możliwość korzystania ze wsparcia powinna być prezentowana na tle innych, niezaprzeczalnych korzyści, takich jak: integracja gospodarcza, wspólna polityka zagraniczna, harmonizacja prawa, dostęp do rynków pracy innych krajów zrzeszonych, itp.
30.	Str. 23	Promocja funduszy europejskich nie powinna się koncentrować na niwelowaniu wskaźnika przeświadczenia o trudnościach w pozyskaniu funduszy.	Celem promocji nie powinno być budowanie chęci aplikowania o środki, tylko zwiększanie świadomości w tym zakresie. Budowanie przeświadczenia, że fundusze są dla wszystkich oraz każde przedsięwzięcie powinno być z nich finansowane nie jest słuszne. Wzrost zainteresowania aplikowaniem podnosi koszty funkcjonowania systemu (koszty oceny projektów, odwołań, itp.) oraz koszty po stronie beneficjentów (wiele przygotowanych wniosków, które nie uzyskują dofinansowania). Przekaz informacyjny powinien być konstruowany w taki sposób, by do konkursów zgłaszane były przedsięwzięcia z największą szansą na sukces w ocenie i realizacji projektu. Należy podkreślać także, że samo pozyskanie środków nie jest najtrudniejszym etapem. Realizacja projektów i rozliczanie stanowi dla wielu beneficjentów duży problem. Z korzyścią i dla udzielających wsparcia, i dla

L.p.	Rozdział/ podrozdział (strona)	Uwaga (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)	Uzasadnienie (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)
			beneficjentów byłoby angażowanie się w projekty z pełną wiedzą o konsekwencjach, trudnościach i zagrożeniach z tego wynikających.
31.	Str. 24	Zbyt dużym uproszczeniem jest formułowanie wniosków dotyczących beneficjentów i systemu wdrażania na podstawie badań opinii społeczeństwa (np. ocena jasności przekazu i przystępności języka komunikacji dot. funduszy).	Ocena funduszy przez społeczeństwo i przez beneficjentów powinna być badana odrębnymi narzędziami. Wnioski nie mogą być uogólniane dla obu grup - jest to zbyt duże uproszczenie.
32.	Str. 25	Budując wiedzę o wkładzie funduszy w rozwój wielu dziedzin gospodarczych w Polsce należy podkreślać, że nie są to jedyne środki, którymi należy finansować inwestycje.	Środki UE powinny finansować strategiczne przedsięwzięcia w szczególności pozwalające budować przewagi konkurencyjne, a nie być przeznaczane np. na bieżące funkcjonowanie i działania statutowe instytucji odpowiedzialnych za realizację polityk publicznych. Należy walczyć z coraz powszechniejszym przekonaniem, że podjęcie jakiegokolwiek inwestycji np. infrastrukturalnej wymaga wsparcia z UE.
33.	Str. 27	Podtrzymujemy uwagę, że rozproszony system informacji nie jest efektywny i w porównaniu do okresu 2007-2013 powinno się w nim wprowadzić zmiany. Głównym kierunkiem nie powinno być jednak konsolidowanie wszystkich systemów informacji, bo to niesie za sobą ryzyko pogorszenia jakości obsługi specyficznych klientów, ale takie skonstruowanie systemu, żeby określone grupy odbiorców (np. przedsiębiorcy) mogły w jednym punkcie znaleźć wszystkie interesujące ich informacje, obejmujące różne programy, w tym informacje specyficzne i szczegółowe. Zasadnicza zmiana w systemie musi więc polegać na większej niż dotychczas specjalizacji i tworzeniu zintegrowanych sieci informacyjnych dla określonych grup klientów (w miejsce punktów obsługujących różne programy, przy różnych instytucjach, z różnym zakresem świadczonych usług), a nie instytucjonalnej („geograficznej”) konsolidacji. Jednocześnie nic nie stoi na przeszkodzie, aby np. przedsiębiorcy, rolnicy, organizacje pozarządowe pozyskiwały informacje w jednym miejscu, ale muszą to być informacje dostosowane do ich specyficznych potrzeb, a więc realizowane w „różnych okienkach”	Z uwagi na powyższe, bardziej uzasadnione byłoby tworzenie sieci informacji sprofilowanych pod kątem określonych grup odbiorców. Informacja i zakres wsparcia powinny być sprofilowane i dostosowane do potrzeb poszczególnych grup (np. rolników, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych). Należy także zaangażować instytucje (oddać część odpowiedzialności), które posiadają wiedzę i doświadczenie we współpracy z tymi grupami – w przypadku firm są to np. organizacje pracodawców.

L.p.	Rozdział/ podrozdział (strona)	Uwaga (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)	Uzasadnienie (maksymalna ilość znaków dla pola to 2000)
34.	Str. 28	Konkursy dotacji, w których udział mogą brać partnerzy społeczni, media i organizacje pozarządowe nie są „ucieleśnieniem zasady partnerstwa”.	W konkursach dotacji partnerzy społeczni występują w charakterze beneficjentów. Nie ma gwarancji, że grupy przez nich reprezentowane otrzymają wsparcie, a partnerzy nie mają pełnego wpływu na kształt tego wsparcia. Zakres ewentualnych działań wyznaczają kryteria konkursu. Jednocześnie nie negujemy słuszności konkursów dotacji – są one dobrym mechanizmem wyboru np. najlepszych projektów realizowanych przez media. Ich funkcja jest jednak inna niż włączenie partnerów w realizację polityki spójności.